

המדיר את הפירות בזמן שהיו ברשותו, דהיינו קודם שביעית, חל האיסור אף בשביעית, למרות שאז יצאו הפירות מרשותו [שהרי בשביעית הפקר הם].

ואם בשביעית נדר — אין המודר יורד לתוך שדהו, שהרי שלו היא, ויכול לאסור דריסת הרגל.

אבל אוכל המודר מן הפירות הנוטות, שהרי הפירות — הפקר הם.

ורבי יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוייהו בפירוש משנתנו:

אם אמר אדם לחבירו לפני שנת השביעית: נכסי [אסורים] עליך!

אזי, לפני שביעית, אין יורד לתוך שדהו, ואין אוכל מן הנוטות.

ומשהגיע שביעית, עדיין אינו יורד לתוך שדהו, אבל אוכל הוא את הנוטות, לפי שלא חל האיסור עליהם משהגיע שביעית.

ואמרינן: לימא בהא קמיפלגי רב ושמואל, ורבי יוחנן וריש לקיש:

ואם נדר הימנו מאכל לפני שביעית, ולא אסר הנאה ממנו.

אזי אף לפני שהגיעה השביעית, יורד לתוך שדהו,

ואינו אוכל מן הפירות, שהיות ואסרם לפני שביעית נשאר איסורו בשביעית.

ואם הדירו בשביעית — יורד לתוך שדהו, ואוכל מן הפירות.

גמרא:

רב ושמואל, דאמרי תרוייהו שכך הוא פירוש משנתנו:

אם אמר אדם לחבירו: נכסים אלו [שלפנינו אסורים] עליך!

אזי, אם היה הנדר לפני שביעית — אין המודר יורד לתוך שדהו של המדיר, ואינו אוכל מן הפירות הנוטות — אף על פי שהגיע שביעית.

והטעם, משום שהם סוברים, שכיון שאסר

הזרעים שהם מהשנה השישית! ולכן מבאר החזו"א שגם הצמיחה היא הפקר בשביעית, ובזה היא דומה להפקר הקרקע לגבי דין דריסת הרגל בשביעית, שהפקעה התורה את זכות הבעלים בקרקע לגבי דריסת הרגל, והפקירה אותה לכל אדם. והוא הדין שהפקירה התורה את צמיחת הגפנים והתבואה, ולא רק את הפירות עצמן, ושפיר אמר רבי עקיבא שאין זריעת הכלאים בשביעית אוסרת את הכרם, כיון שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו. וסוגייתנו היא ראייה לדבריו!

בירושלמי [פ"ז דכלאיים], מעשה באחד שזרע כרמו בכלאי תבואה בשביעית, ובא מעשה לפני רבי עקיבא, ואמר: אין אדם אוסר דבר שאינו שלו. ומבאר הירושלמי שאי הגפנים שלו, ואין הזרעים שלו בשנה השביעית.

והדברים תמוהים לכאורה, שהרי כלאים נאסרים בשעת הצמיחה, עוד לפני שגדלה התבואה, והרי עצי הגפנים והזרעונים שלו הם גם בשנה השביעית, ומדוע לא יאסרו הגפנים ולא תאסר התבואה בשעת גידולה, והרי רק פירות שביעית הם הפקר, ולא עצי הגפנים ולא